

Ōṣadhaya Sūktam

[TS 4-2-6]

ॐ या जा॒ता , ओष॑धयो दे॒वेभ्य॑स्त्रियु॒गम्पु॒रा ।

मन्दा॑मि ब॒भ्रूणा॑म॒हꣳ श॒तं धा॒मा॒नि स॒प्त च॑ ॥

ॐ yā jā॒tā , ōṣha॑dhayō dē॒vēbh'yas'tri॒yugam'purā ।

man'dāmi babh'rūṇāmahagm' śhatan'

dhāmāni sap'ta cha ॥

श॒तं वो॑ , अ॒म्ब धा॒मा॒नि स॒हस्र॑मु॒त वो॒ रुहः॑ ।

अथा॑ श॒तक॑त्वो यू॒यमि॒मम्मे॑ , अ॒गदं॑ कृ॒त ॥

śhatam' vō , am'ba dhāmāni sahas'ramuta vō ruhaḥ ।

aṥhā śhatak'rat'vō yūyamimam'mē , agadañ' kṛta ॥

पु॒ष्पाव॑तीः प्र॒सू॒वतीः फ॒लिनी॑र॒फला॑ , उ॒त ।

अ॒श्वा , इव॑ स॒जित्॒वरी॑र्वी॒रुधः॑ पा॒रयि॑ष्णवः ॥

puṣh'pāvati[fp]' prasūvati[fp]' phalinīraphalā , uta ।

aśh'vā , iva sajit'varīr'vīrudha[fp]' pārayiṣh'ṇavaḥ ॥

ओष॑धी॒रिति॑ मा॒तर॒स्तद्वो॑ दे॒वीरु॑पं ब्रु॒वे ।

रपा॑ꣳसि वि॒घ्नती॑रि॒त रपः॑ चा॒तय॑मानाः ॥ १ ॥

ōṣhadhīriti mātaras'tad'vō dēvīrupab' bruvē ।

rapāgm'si vigh'natīrita rapaśh' chātaya mānā-ḥa ॥ 1 ॥

अ॒श्व॒त्थे वो॑ नि॒षद॑न॒म्यर्णे॑ वो॒ वस॑तिः कृ॒ता ।

गो॒भाज॑ , इ॒त्कि॒ला॒सथ॑ यत्स॒नव॑थ॒ पूरु॑षम् ॥

aśh'vat'thē vō niṣhadanam'par'ṇē vō vasa[ti[hk]] kṛtā ।

gōbhāja , it'kilāsatha yat'sanaṥaṥa pūruṣham ॥

यदहं वाजयन्निमा , ओषधीरुहस्त , आदधे ।

आत्मा यक्ष्मस्य नश्यति पुरा जीवगृभौ यथा ॥

yadaham' vājayan' nimā , ōṣhadhīrehas'ta , ādadhē ।
āt'mā yak'shmas'ya naśh'yati purā jīvagr'bhō yathā ॥

यदोषधयः संगच्छन्ते राजानः समिताविव ।

विप्रः स , उच्यते भिषग्रक्षोहामीवचातनः ॥

yadōṣhadhayas' saṅ'gach'chhan'tē rājānas' samitāviva ।
vip'ras' sa , uch'yatē bhiṣhag'rak'shōhāmīvachātanaha ॥

निष्कृतिर्नाम वो माताथा यूयङ् स्थ संकृतीः ।

सराः पतत्रिणीः स्थन यदामयति निष्कृत ॥ २ ॥

niṣh'kr'tir'nāma vō mātāthā yūyag'ges' stha saṅ'kr'ti-ḥi ।
sarā[fp]' patat'riniīs' sthana yadāmayati niṣh'kr'ta ॥ 2 ॥

अन्या वो , अन्यामवत्वन्यान्यस्या , उपावत ।

ताः सर्वा , ओषधयः संविदाना , इदम्मे प्रावता वचः ॥

an'yā vō , an'yāmavat'van'yān'yas'yā , upāvata ।
tās' sar'vā , ōṣhadhayas' saṁ'vidānā ,
idam'mēp' prāvata vaḥ ॥

उच्छुष्मा , ओषधीनां गावो गोष्ठादिवेरते ।

धनं सनिष्यन्तीनामात्मानं तव पूरुष ॥

uch'chhuṣh'mā , ōṣhadhīnān' gāvō gōṣh'thādivēratē ।
dhana'gm' saṇiṣh'yan'tīnāmāt'mānan' tava pūruṣha ॥

अति विश्वाः परिष्ठा स्तेन , इव ब्रजमक्रमुः ।

ओषधयः प्राचुच्यवुर्यत्किं च तनुवा५ रपः ॥ ३ ॥

ati viśh'vā^ā[fp]' pari^{ṣh}'ṭhās' stēna ,
ivav' vraja^{mak}'ramuḥu ।

ō^{ṣha}dahaya[fp]' prā^{chuch}'yavur'yat'kiñ'
cha tanu^{vāgm}' rapaḥa ॥ 3 ॥

याः त , आतस्थुरात्मानं या , आविविशुः परुःपरुः ।

तास्ते यक्ष्मं वि बाधन्तामुग्रो मध्यमशीरिव ॥

yās' ta , ā^{tas}'thu^{rāt}'mā^{nañ}' yā ,
ā^{vi}vi^{śhu}[fp]' pa^{ru}[fp]'paruḥu ।

tās'^{tē} yak'^{śhmaṁ}' vi ^{bā}dhan'tā^{mug}'rō
madh'yama^{śhīri}va ॥

साकं यक्ष्म प्र पत श्येनेन किकिदीविना ।

साकं वातस्य ध्राज्या साकं नश्य निहाकया ॥

sā^{kañ}' yak'^{śhmaṁ}' pra ^{pa}taśh' ś^{hyē}nē^{na} kiki^{dī}vinā^ā ।

sā^{kaṁ}' vā^{tas}'yad' dhrāj'yā sā^{kan}' na^{śh}'ya ni^{hā}ka^{ya} ॥

अश्वावती५ सौमवतीमूर्जयन्तीमुदौजसम् ।

आ वित्ति सर्वा , ओषधीरस्मा , अरिष्टतातये ॥

aśh'vā^{va}tīg'm' sō^{mava}tīmūr'ja^{yan}'tīmudō^{jasa}m ।

ā vit'^{si} sar'vā , ō^{ṣha}dhī^{ras}'mā , a^{riṣh}'ṭa^{tā}tayē ॥

याः फलिनीर्या , अफला , अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः ।

बृहस्पतिप्रसूतास्ता नो मुञ्चन्त्वहंसः ॥ ४ ॥

yā[fp]' phalīnīr'yā , aphalā ,

apush'pā yāśh'cha push'piṇīhi ।

brhas'patip'rasūtās'tā nō muñ'chan'tvagm'hasaḥ ॥ 4 ॥

या , ओषधयः सोमराज्ञीः प्रविष्टाः पृथिवीमनु ।

तासां त्वमस्युत्तमा प्र णौ जीवातवे सुव ॥

yā , oṣhadhayas' sōmarāj'ñī[fp]'

praviṣh'tā[fp]' prthivīmanu ।

tāsān' tva'as'yut'tamāp' pra nō jīvātavē suva ॥

अवपतन्तीरवदन्दिवा , ओषधयः परि ।

यं जीवमश्वमामहै न स रिष्याति पूरुषः ॥

ava'patan'tīravadan'dīva , oṣhadhaya[fp]' pari ।

yañ' jīvamaśh'navāmahai na sa riṣh'yāti pūruṣaḥ ॥

याश्चेदमुपशृण्वन्ति याश्च दूरम्परागताः ।

इह संगत्य ताः सर्वा , अस्मै सं दत्त भेषजम् ॥

yāśh'chēdamupaśhrṇ'van'ti

yāśh'cha dūram'parāgatā-ḥa ।

iha sañ'gat'ya tās' sar'vā ,

as'mai san' dat'ta bhēṣhajam ॥

मा वो रिषत्खनिता यस्मै चाहं खनामि वः ।

द्विपच्चतुष्पदस्माकं सर्वमस्त्वनतुरम् ॥

mā vō riṣhat'khaⁿⁱtā yas'mai chāhaṇ' kha^{nā}mi vaḥa ।
dvi^pach'cha^{tuṣh}'pa^{das}'mā^{ka}gm' sar'va^{mas}'tva^{nā}turam ॥

ओषधयः सं वदन्ते सोमेन सह राज्ञा ।

यस्मै करोति ब्राम्हणस्तं राजन्यारयामसि ॥ ५ ॥

ō^{sha}dha^{ya}s' saṁ' va^{dan}'tē sō^{mē}na sa^{ha} rāj'ñā^ā ।
yas'mai ka^{rō}tib' brām'^{ha}ṇas'tagm' rā^{jan}'pārayāmasi ॥ 5 ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ śhā-n'^{tiśh}' śhā-n'^{tiśh}' śhā-n'^{ti}hi ॥